

ЖАДАН Т.А., ст.викладач, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОЛІЙНО-ЖИРОВОЇ ГАЛУЗІ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЇЇ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

Олійно-жирова галузь є однією з найбільш потужних галузей АПК України, яка об'єднує виробників насіння і олійно-жирової продукції. До складу олійно-жирової галузі входять олійнодобувні підприємства (екстракційні і пресові заводи), підприємства по виробництву маргаринової продукції, майонезу, миловарної продукції та ін. За період з 2000 р. по 2010 р. виробнича потужність олійнодобувних підприємств збільшилась у 3,5 рази, маргаринових виробництв - майже в 1,17 разу, жирових виробництв - більш, ніж у 1,5 рази.

Структуру сировинної бази олійно-жирової галузі у 2010 році можна охарактеризувати наступним чином: виробництво соняшнику становило 70%, ріпаку – 14%, сої – 16,2%. Питома вага соняшника у загальній структурі площ посіву рослинних культур складає близько 16 %. Валовий збір насіння соняшнику у 2010 році в порівнянні з 2000 роком збільшився майже в 2 рази і склав 7,15 млн. т, врожайність – збільшилась в 1,32 разу і склала 16,1 ц/га.

Україна є світовим лідером по експорту соняшникової олії (понад 80 країн світу). Близько 20% всієї рослинної олії, яка виготовляється в Україні, споживається усередині країни, інша частина йде на експорт. У структурі світового експорту соняшникової олії близько 60% належить Україні. Питома вага експорту олійно-жирової продукції у структурі експорту продукції АПК України складає 27%, а у структурі експорту харчової промисловості – 50%.

Подальший розвиток олійно-жирової галузі України пов'язаний із забезпеченням внутрішніх потреб і розширенням експорту. Споживання рослинної олії в Україні у 2010 р. становило 14,8 кг на одну особу (при рекомендованій нормі 13 кг), що відповідає середньоєвропейському рівню споживання рослинних олій. Ці тенденції свідчать про переорієнтацію у

структурі споживання населення економічно розвинених країн від жирів тваринного походження до рослинних олій і жирів, збільшення чисельності населення планети та використання рослинних олій для технічних потреб.

До основних проблем, які стримують розвиток олійно-жирової галузі України на сучасному етапі, можна віднести:

- необхідність вдосконалення господарських відносин між переробниками олійної і жирової сировини та суб'єктами господарювання, які є постачальниками сировини, матеріалів і замовниками готової продукції;
- незадовільний стан сировинної бази: розширення посівних площ, зниження кількості внесених мінеральних та органічних добрив на 1 га посівної площі, зниження врожайності соняшнику;
- подальше вдосконалення технологічних процесів виробництва соняшникової олії і продуктів її переробки;
- збільшення обсягів виробництва олійно-жирової продукції і розширення її асортименту;
- ризик відміни експортного мита на насіння соняшнику (у 2011 р. – 11%);
- ризик введення мита на експорт соняшникової олії (передбачається введення з 01.01.2012 р. – у розмірі 10%);
- проблема відшкодування ПДВ експортерам соняшникової олії;
- різкі коливання цін на олійну сировину;
- нестача кредитних ресурсів, особливо в період формування великих обсягів сировини для забезпечення ритмічної роботи олійно-жирових підприємств;
- значний обсяг переробки олійної сировини на давальницьких умовах (у 2010 р. – 85,4%).

Вирішення вище зазначених проблем потребує невідкладної та зваженої підтримки з боку держави, основою якої буде слугувати науково обґрунтований прогноз розвитку олійно-жирової галузі, спрямованої на

покращення роботи галузі, підвищенню її ефективності, покращенню експортного потенціалу і як наслідок - збільшення надходжень до бюджету.

ЖМІНЬКА Л.А., магістрант, НТУ «ХПІ», Харків

ЕФЕКТИВНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Розвиток банківської системи є основою формування повноцінних ринкових відносин та сукупності базових елементів, пов'язаних із рухом фінансових ресурсів, без яких функціонування ринкової економіки неможливе. Від раціональної організації банківської системи та її ефективної роботи суттєво залежить розвиток економіки держави.

Проблема ефективності діяльності завжди посідала важливе місце серед актуальних проблем економічної науки. Зацікавленість нею виникає на різних рівнях управління економікою, але досі питання визначення ефективності викликає багато суперечок [2].

Ефективність діяльності являє собою комплексне відображення кінцевих результатів використання засобів виробництва і працівників за певний проміжок часу. Грамотно здійснена оцінка ефективності діяльності підприємства, аналіз одержаних результатів та відповідні висновки є запорукою успішного прийняття всіх наступних управлінських рішень. Таким чином, визначення економічної ефективності діяльності підприємства – це процес оцінки досягнутих за певний проміжок часу результатів діяльності, зіставлення фактично досягнутого рівня з запланованим та коригування відповідних складових елементів підприємства на перспективу.

Особливо гостро проблема оцінки ефективності діяльності стоїть перед комерційними банками. На роботу банківських установ у останні роки значно вплинула світова фінансова криза, після якої банки звернули увагу на низку проблем банківської системи, які потребують законодавчого і нормативно-правового регулювання, практичного вирішення та проблеми